

POGLED

INFORMATIVNI LIST MEDICINSKIH
SESTARA I TEHNIČARA OPĆE BOLNICE
"DR. TOMISLAV BARDEK" KOPRIVNICA

PROSINAC 2011.

BROJ 07

- ▶ NOVOUREĐENE PROSTORIJE
BOLNICE
- ▶ AKREDITACIJA
- ▶ INTERVJU
- ▶ PRVI MEĐUNARODNI INTERAKTIVNI
TEČAJ "CANCER PAIN"
- ▶ STRUČNI NAPREDAK I
OBRAZOVANJE
- ▶ PRVA IMPLANTACIJA TRAJNOG
ELEKTROSTIMULATORA SRCA U
KOPRIVNIČKOJ BOLNICI

SRETAN
BOŽIĆ I 2012. GODINA

Novouređene prostorije bolnice

U 2011. godini obnovljeni su i rekonstruirani prostori dermatološke ambulante, rodilišta dok je u Jedinici djelatnosti radiologije uveden radiološki informacijski sustav - RIS i sustav za upravljanje RTG slikama - PACS te je kupljen novi mamograf.

“Pomognite sebi kako biste mogli pomoći još nekome”

JAMES BROWN

Kolegice i kolege!

Događaje koji su obilježili prvi dio radne godine objavili smo u prošlom broju časopisa “Pogled”, a sada u ovom broju imate priliku pročitati novosti i zbivanja u našoj profesiji za proteklih šest mjeseci. Dakle, ostavljamo pisani trag za izvršene poslovne obaveze, radne uspjehe, završena školovanja i možda neke nove početke. Ipak, ostaje pitanje je li još nešto što smo učinili ostalo nenapisano, nezabilježeno, a ostavilo je traga u našim životima. Imamo li vremena misliti na sebe, svoje bližnje, prijatelje, suradnike?

Uvodna rečenica daje nam jasnu poruku da moramo misliti i na sebe, a ne samo nesebično koristiti svoje resurse za ono što su nas učili u našoj profesiji, a to je pomaganje drugima. Umjetnost je stvoriti ravnotežu između poslovnog i privatnog, suočavati se s izazovima i odgovornostima podjednakim snagama i polučiti uspjeh. Vođenjem brige o svojim potrebama i granicama nismo sebični nego povećavamo svoju spremnost i motivaciju za pomoć drugima, a za to nam je potrebno samo malo svjesnog truda i vremena. Pronađimo to vrijeme!

Drage kolegice i kolege, u sljedećoj godini želimo Vam puno strpljenja i snage za rješavanje profesionalnih pitanja, a prije svega želimo Vam mnogo osobne sreće i zadovoljstva.

Neka Vam je sretna Nova 2012. godina!

Uredništvo lista

IMPRESSUM

Glavni urednici:

Vesna Sertić,
dipl. med. techn.

Zlatko Friščić,
bacc. med. techn.

Uredništvo:

Marina Friščić,
dipl. med. techn.

Gordana Šantek - Zlatar,
dipl. med. techn.

Draženka Petric,
bacc. med. techn.

Ankica Raić,
bacc. med. techn.

Hrvoje Sabol,
bacc. med. techn.

Damir Važanić,
bacc. med. techn.

Lektura:

Jozo Renić

Priprema i tisak:

Baltazar, Koprivnica

Naklada:

400 primjeraka

SADRŽAJ:

AKREDITACIJA	4
INTERVJU.....	4
PRVA IMPLANTACIJA TRAJNOG ELEKTROSTIMULATORA SRCA U KOPRIVNIČKOJ BOLNICI ..	20
HUMOR.....	23

Akreditacija

Osiguranje i povećanje kvalitete zdravstvene zaštite u većini zemalja ima glavnu ulogu u reformi zdravstvenih sustava i pružanja zdravstvenih usluga.

Sve zemlje suočene su s izazovima da u okviru raspoloživih resursa osiguraju jednak pristup, pravičnost, sigurnost i sudjelovanje pacijenata u odlučivanju, da razviju vještine, tehnologiju i medicinu temeljenu na dokazima.

U tom nastojanju i u Hrvatskoj je donesen zakonski okvir koji omogućuje unapređenje sigurnosti i kvalitete zdravstvene zaštite. Zdravstveni profesionalci u Agenciji za kvalitetu zdravstvene zaštite kao i akreditacijske standarde temeljem kojih ćemo graditi sustav kvalitete u zdravstvenim ustanovama i pristupiti akreditaciji.

Uprava i zaposlenici naše bolnice prihvatili su se zahtjevnog posla edukacije iz područja akreditacijskih standarda za bolničke zdravstvene ustanove kako bi praćenjem pokazatelja kvalitete u svom radu radili na osiguranju i povećanju kvalitete pruženih usluga u našoj bolnici.

Naša je vizija biti regionalni lider u izvrsnosti pružanja usluga, biti ustanova u kojoj se pacijenti žele liječiti, biti ustanova koja podržava istraživački rad i edukaciju, u kojoj se vrednuju rad i znanje te koja zadržava svoje zaposlenike.

Ovom prilikom želim zahvaliti svim zaposlenicima na trudu i podršci u tom nastojanju i očekujem da ćemo i dalje uspješno surađivati na podizanju kvalitete skrbi i sigurnosti naših pacijenata.

Godina koja se bliži kraju bila je uspješna za sve nas i na tome zahvaljujem.

U vremenu koje dolazi želim Vama i vašim obiteljima puno zdravlja, blagoslovljen Božić i sretnu i uspješnu Novu 2012. godinu.

**Ravnateljica
Gordana Slavetić**

Intervju: Marina Friščić, glavna sestra bolnice

E-njega obilježila 2011. godinu

► **Možete li nam reći iz perspektive glavne sestre bolnice što je obilježilo 2011. godinu?**

Kroz 2011. godinu uspjeli smo realizirati i dovesti u završnu fazu uvođenje sestrinske dokumentacije na sve odjele naše bolnice. Naime s edukacijama za primjenu sestrinske dokumentacije počeli smo ujesen 2009. godine. Edukacija se od 2009- 2011 godine kontinuirano obavljala u šest navrata. Prve edukacije iz sestrinske dokumentacije bile su za medicinske sestre /tehničare internog odjela, a zatim su slijedile edukacije za medicinske sestre neurologije, psihijatrije, kirurgije, intenzivnog liječenja... Obuhvaćala se primjena sestrinske liste, kategorizacija pacijenata i edukacija iz procesa zdravstvene njege. Edukacijom je bilo obuhvaćeno oko 300 medicinskih

sestara.

Mislim da će čitatelji čitajući ovaj broj najbolje sami vidjeti koliko su medicinske sestre/ tehničari radili i gdje su sve bili ove godine. Što se tiče edukacija medicinskih sestara / tehničara u našoj bolnici, održano je 40-ak predavanja i nekoliko tečajeva kroz cijelu godinu. Izvan naše bolnice medicinske sestre prisustvovala su kongresima, tečajevima i seminarima s izlaganjima ili u obliku poster prezentacija. Važno je napomenuti da su neke od kolegica i nagrađene na tim kongresima u kategorijama najboljih prezentacija i postera.

Sestre su se kroz ovu godinu najviše educirale iz područja sestrinske dokumentacije, kvalitete i reanimacije. S obzirom na spomenute edukacije, ova godina je doista bila vrlo zahtjevna spram izazova implementacije sestrinske dokumentacije u elektronskom obliku i spram cjelokupne provedbe na našim

odjelima. Moram istaknuti da sam kao glavna sestra bolnice vrlo zadovoljna što smo u kratkom vremenu svladali elektronski oblik sestrinske dokumentacije ta što smo unatoč brojnim preprekama zajedno uspjeli. Veseli me što su medicinske sestre i ove godine bile angažirane u brojnim aktivnostima vezanim uz obilježavanje tjedna dojenja, mjeseca ružičaste vrpce, europskog tjedna kretanja te što su aktivno sudjelovale u aktivnostima od važnosti za zdravlje naših pacijenata.

Moram napomenuti da je ravnateljica bolnice Gordana Slavetić potpisala suradnju s Veleučilištem u Varaždinu – Studij sestrinstvo te što će studenti sestrinstva pohađati vježbovnu nastavu na odjelima naše bolnice prema programu studija. Nije neskomno reći da je to vrlo važno za jačanje sestrinske struke kao i o proaktivnom profesionalnom razvoju mentora koji će raditi sa studentima. Time sigurno sestrinstvo naše bolnice dobiva jednu novu dimenziju u smislu profesionalnog razvoja i napretka.

► Na koji način vodite sestrinsku dokumentaciju u bolnici?

Sestrinska dokumentacija vođena je u papirnatom obliku do 1. listopada ove godine. Naime, u proljeće ove godine uputili smo službeni zahtjev HKMS-u te smo dobili odobrenje za primjenu sestrinske dokumentacije u elektronskom obliku. Primjeni elektronske dokumentacije prethodile su edukacije kroz mjesec rujna. Tijekom edukacija medicinske sestre dobile su svoje korisničke lozinke te stekle osnove za ispunjavanje dokumentacije. Sestrinska dokumentacija, kao i njezine sastavnice propisane su Zakonom o sestrinstvu i Pravilnikom o sestrinskoj dokumentaciji u bolničkim zdravstvenim ustanovama. Samim Pravilnikom date su upute o načinu ispunjavanja

sastavnica sestrinske dokumentacije.

Sestrinska dokumentacija je dokumentiranje utvrđenih potreba za zdravstvenom njegom te planiranje, pružanje i evaluacija pružene zdravstvene njege. Sestrinska dokumentacija podrazumijeva skup dokumenata koje sestra ispunjava ili u njih upisuje podatke o svojim postupcima tijekom cjelokupnog procesa skrbi sa svrhom sustavnog praćenja pojedinca. Sestrinska dokumentacija i njezine sastavnice propisane su Zakonom o sestrinstvu te omogućuje bolju interakciju između medicinskih sestara, a predstavlja i oblik komunikacije te je dokaz skrbi zdravstvene njege.

► Koje su prednosti elektronskog vođenja sestrinske dokumentacije?

Vrijeme u kojem radimo i živimo diktira nam primjenu informacijskih tehnologija i nezamislivo je ne pratiti. Veliki iskorak u sestrinstvu načinjen je samom

izradom sestrinske dokumentacije, a primjena iste u elektronskom obliku može se reći da je svojevrsan presedan. Medicinske sestre naše bolnice u vrlo kratkom roku su svladale sve prepreke u ispunjavanju dokumentacije te su svojim prijedlozima pridonijele i poboljšanju sustava. Prednosti ovakve dokumentacije su mnogobrojne. Kao najvažnije prednosti istaknula bih kategorizaciju bolesnika koja nam daje uvid o količini zdravstvene njege koju je potrebno pružiti pojedincu, a koja se u elektronskom obliku dobiva puno brže. Nadalje, imamo mogućnost statističke obrade podataka, istraživačkih radova u sestrinstvu, kao i mogućnost uporabe podataka u edukacijske svrhe. Odjelne sestre na dnevnoj osnovi imaju kompletne podatke vezane uza zdravstvenu njegu pacijenata te mogućnosti izvješća s obzirom na rizike za nastanak dekubitusa, pada i drugih indikatora - mogućnosti mjesečnih izvješća o težini pacijenata spram

količine zdravstvene njege, kao i druge relevantne podatke o boli, unosu tekućine i nezaobilaznom sestriškom otpusnom pismu.

► **Kada planirate početi s planovima zdravstvene njege?**

S planovima zdravstvene njege početi ćemo iduće godine, pošto provedemo edukaciju. Planove zdravstvene njege radit će prvostupnice sestrištva i to individualno za svakog pacijenta prema njihovim potrebama. Planovi će obuhvaćati sestrišne dijagnoze, ciljeve i intervencije te će biti dio sestrišne dokumentacije. Uz planove zdravstvene njege važno je spomenuti i sestriško otpusno pismo koje će dati preporuke za daljnji nastavak skrbi u zajednici. Planovi zdravstvene njege

kao i cjelokupna sestriška dokumentacija važni su okviru cijelog postupka akreditacije bolnice.

► **Koji su Vam planovi za sljedeću godinu?**

Tijekom sljedeće godine nastaviti ćemo nadogradnju sestrišne dokumentacije u smislu planova zdravstvene njege kako bi u idućih šest mjeseci imali kompletnu sestrišku dokumentaciju sa svim njezinim sastavnicama. Time bismo zapravo zaokružili priču oko sestrišne dokumentacije, ali preostaje veliki zadatak praćenja ispunjavanja te dokumentacije te analiza samih planova zdravstvene njege. Naravno i dalje ćemo raditi na razvitku svih projekata i aktivnosti vezanih uza sestrišku struku kao i do sada.

Na kraju zahvaljujem medicinskim sestrama / tehničarima na podršci tijekom projekata koje smo zajednički provodili tijekom 2011. godine te Vam želim uspješnu i sretnu nadolazeću godinu!

Gordana Šantek-Zlatar

Medicinskim sestrama / tehničarima u našoj Podružnici

Godišnja skupština Podružnice HKMS Koprivničko-križevačke županije održana je 25. kolovoza 2011. u Edukacijskom centru Opće bolnice. Presentaciju o aktivnostima Podružnice izložila je predsjednica Podružnice Vesna Sertić i ujedno predstavila plan rada za 2012. godinu. U izvješću rada za prošlu godinu osim informacija o brojnim odrađenim aktivnostima na rješavanju aktualne problematike članova Podružnice poseban osvrt se odnosio na obaveze relicenciranja većeg broja medicinskih sestara. Značajnu ulogu u tom periodu imao je Izvršni odbor Podružnice HKMS – Kristina Glavina, Snježana Hižak, Zlatko Friščić, Mira Rajh, Andrea Novak, Ružica Evačić i Vesna Sertić. Izvršni odbor Podružnice preuzeo je obavezu informiranja što većeg broja članstva o potrebnim radnjama za obnovu odobrenja za samostalan rad. Mira Rajh, članica Vijeća, prisutne je ukratko informirala o sadržajima na održanim sjednicama Vijeća HKMS u prošlom razdoblju.

U planu rada za 2012. godinu i dalje nam je obaveza voditi pomoćni registar članova i eviden-

tiranje prisustvovanja na edukacijama, planiranje trajnog usavršavanja svojih članova, provođenje odluka i zaključaka tijela HKMS-a, redovito izvještavanje članova o radu HKMS-a, zastupanje interesa članova te razmatranje primjedaba i prijedloga članova te po potrebi upućivanje tijelima HKMS-a.

Na Skupštini Podružnice za člana Vijeća HKMS jednoglasno je izabrana Mira Rajh, dosadašnji član Vijeća HKMS-a.

Član stručnog Vijeća HKMS-a Ružica Evačić informirala nas je o radu Vijeća i aktivnostima koje odrađuje kao član radne skupine za sestrišku dokumentaciju. Glavna sestra bolnice Marina Friščić izvijestila nas je o odluci oko početka implementacije softvera za sestrišku dokumentaciju u bolnici.

U zaključku Skupštine naglasili smo potrebu aktiviranja što većeg broja medicinskih sestara / tehničara u svojoj profesionalizaciji.

**Predsjednica Podružnice HKMS:
Vesna Sertić**

Predavači na STRUČNOM STUDIJU SESTRINSTVA

Standard obrazovanja, dužnosti i kompetencije vezane uz određenu razinu obrazovanja medicinskih sestara/tehničara uređeni su Zakonom o sestrinstvu. Medicinska sestra/tehničar osim provođenja zdravstvene njege može izvoditi i edukaciju svih razina medicinskih sestara/tehničara sukladno propisima o visokom obrazovanju. Strukovne škole i studiji za medicinske sestre/tehničare nemaju dovoljno kompetentnih nastavnika da sami obrazuju svoje kadrove. Stoga biti predavač na studiju sestrinstva i sudjelovati u razvoju zdravstvenih kadrova prilika je koju medicinske sestre sve više prepoznaju i dobivaju. Za izbor u nastavno zvanje predavača svoje nastupno predavanje 10. studenog 2011. godine održale su Marina Friščić, Gordana Šantek-Zlatar i Vesna Sertić. Nastupno

predavanje održalo se vezano uz prvi izbor u nastavno zvanje predavač na Visokoj tehničkoj školi u Bjelovaru za stručni studij Sestrinstva.

Ove godine počelo je i provođenje sveučilišnog diplomskog studija sestrinstva pri Medicinskom fakultetu u Zagrebu. Za

pohađanje ovog studija odlučili su se Ružica Evačić i Damir Važanić na čemu im čestitamo. Završetkom studija medicinskim sestrama/tehničarima osigurat će se akademski naziv izjednačen sa svim akademskim studijima.

Vesna Sertić

Jedan svijet, jedan dom, jedno srce

(geslo ovogodišnjega Svjetskog dana srca)

U zagrebačkom hotelu International od 10. do 12. studenog 2011. održan je 3. simpozij Hrvatske udruge kardioloških medicinskih sestara. Kroz ta tri dana prezentirane su mnogobrojne teme iz suvremene kardiologije. Kardiološke medicinske sestre sudjeluju u svim dijagnostičkim i terapijskim postupcima u kliničkoj praksi, prate razvoj svjetskih trendova u kardiologiji i time skupa s kardiolozima održavaju razinu kvalitete za naše bolesnike.

Iz naše ustanove Simpoziju je nazočilo osam medicinskih sestara. Ružica Evačić bila je aktivni

sudionik Simpozija s temom "Radne upute medicinskim sestrama za pratnju hitnog kardiološkog bolesnika". Podijeljene su bile i tri zahvalnice, među kojima je jedna pripala srednjoj Medicinskoj školi Koprivnica. Zahvalnica se odnosi za sudjelovanje u akcijama za prevenciju kardiovaskularnih bolesti u Tjednu zdravlja srca i Svjetskog dana srca, a uručena je Ružici Evačić, koja je bila jedan od glavnih organizatora akcije.

Hrvoje Sabol

“Bit će ti kako vjeruješ”

To je bila tema duhovnih vježbi koje smo slušali u Opatiji od 25. do 27. studenoga 2011. u društvu sa HKLD-om. Voditelj nam je bio duhovnik društva vIč. Krunoslav Pačalat.

Kako mogu primiti Božje blagoslove, kako aktivirati svoju vjeru, zašto čitati Božju Riječ, što činimo za duh i dušu... samo su neka od pitanja koja smo čuli, na koja smo dobili odgovor i o kojima smo promišljali.

Očišćenih srca, duhovno obogaćeni i sa čvršćom vjerom vratili smo se u Koprivnicu s novim poletom

i u želji da prenosimo tu vjeru na one koji se nađu na našem svakodnevnom životnom putu.

Sve ovo, vjerujem, potaknulo vas je na razmišljanje i ako želite rasti i obogatiti svoj duhovni život priključite nam se. Posjetite link HKDMST na web stranici www.zupa-astepinca-kc.hr.

Danijela Vorkapić

Servis za pranje i održavanje rublja dobio novi izgled

U kolovozu ove godine praonica rublja naše bolnice dobila je novi izgled i novu svježinu. Doslavno sve prostorije od podruma pa sve do skladišta rublja, pogona

praonice, šivaonice, garderobe, okrečene su novim bojama. Isto tako postojeći prozori na praonici rublja zamijenjeni su novima te je tako praonica rublja dobila

novi svježiji izgled te će biti ljepše i ugodnije raditi.

Đurđa Sminderovac

Tečaj trijaže u OHBP

U edukacijskom centru naše bolnice 24. rujna 2011. održan je tečaj pod nazivom "Trijaža u objedinjenom hitnom bolničkom prijemu". Organizatori tečaja bili su Društvo hitne medicinske pomoći - HUMS-a i Hrvatsko društvo za hitnu medicinu - HLZ-a, a pokrovitelji Hrvatski zavod za hitnu medicinu i Opća bolnica "Dr. T. Bardek" Koprivnica. Edukatori na tečaju bili su dr. Gordana Slavetić, Damir Važanić, Gordana Brgles i Valentina Kovaček.

Tečaju su prisustvovala 24 polaznika iz cijele Hrvatske – iz Dubrovnika, Zadra, Vinkovaca, Siska, Pule, Karlovca, Ogulina, Našica, Zagreba i Bjelovara.

Polaznici tečaja upoznali su se s Austroloazijskom trijažnom ljestvicom, načinom rada trijažne sestre u objedinjenom hitnom bolničkom prijemu te su aktivno sudjelovali u radionicama.

Svi sudionici tečaja izrazili su zadovoljstvo organizacijom tečaja, a mi im želimo puno uspjeha u organizaciji trijaže i zbrinjavanju hitnih pacijenata u njihovim radnim sredinama.

Valentina Kovaček

BORI SE PROTIV DIJABETESA, SADA.

14. STUDENI 2011.

Svjetski dan šećerne bolesti obilježava se svake godine 14. studenog. Taj je datum odabran prema danu rođenja Fredericka Bantinga, koji je uz Charlesa Besta zaslužan za otkriće inzulina. Brojna događanja zbivaju se na sam dan i u vrijeme oko njega, a kampanja na ovu temu provodi se tijekom cijele godine, uz akcije čija je svrha utjecati na političke stavove i podržati ciljeve kampanje. Vodeća tema ovogodišnjeg Svjetskog dana šećerne bolesti jest BORI SE PROTIV DIJABETESA. SADA.

Prema podacima Svjetske

Udruga dijabetičara Koprivničko-križevačke i ove je godine organizirala okupljanje na glavnom gradskom trgu, a povodom toga vijećnica je bila osvijetljena plavom bojom. Omogućeno je da građani provjere svoj šećer u krvi s ciljem da se upozori javnost na opasnost od neotkrivene i neregulirane šećerne bolesti te da se oboljelima približe nove informacije o mogućnostima liječenja i važnosti pozuavanja vlastite bolesti.

Prema preporuci Međunarodne dijabetičke federacije tema kampanje za obilježavanje Svjetskog dana u razdoblju 2009.-2013. godine je

zdravstvene organizacije procjenjuje se da u svijetu danas ima više od 346 milijuna osoba sa šećernom bolešću, a stručnjaci procjenjuju da će se bez intervencije do 2030. godine taj broj udvostručiti. Dijabetes postaje globalna epidemija, sa svim teškim zdravstvenim posljedicama. U Hrvatskoj od dijabetesa boluje oko 300.000 osoba.

Logo Svjetskog dana šećerne bolesti plavi je krug-globalni simbol za šećernu bolest koji se razvio kao dio kampanje osvješćivanja "Ujedinimo se za šećernu bolest". Logo je usvojen 2007. kako bi se obilježilo usvajanje UN-ove Rezolucije o Svjetskom danu šećerne bolesti. Značenje plavog kruga je pozitivno jer u mnogim kulturama krug simbolizira život i zdravlje. Plava boja odražava nebo koje ujedinjuje sve narode i boju zastave Ujedinjenih naroda.

EDUKACIJA I PREVENCIJA. Kampanja poziva sve odgovorne u području dijabetesa na razumijevanje i preuzimanje kontrole nad njim te se provodi kroz četiri cilja:

- 1.) Svaka vlada treba provoditi učinkovite strategije i politike za prevenciju i kontrolu šećerne bolesti
- 2.) Svako oboljeloj osobi pogođenoj šećernom bolešću treba biti omogućena edukacija koja bi joj pomogla da što bolje kontrolira bolest
- 3.) Svi bi trebali biti upoznati sa znakovima šećerne bolesti, načinima sprječavanja ili odgodu komplikacija kod šećerne bolesti te za prevenciju i odgodu šećerne bolesti tipa 2
- 4.) Sve zemlje trebale bi obilježavati Svjetski dan šećerne bolesti

Tanja Martinović

U Općoj bolnici “Dr Tomislav Bardek” U Koprivnici održan prvi međunarodni interaktivni tečaj “Cancer pain”

U nedjelju, 11. rujna 2011. u Općoj bolnici “ Dr Tomislav Bardek” u Koprivnici održan je prvi međunarodni interaktivni tečaj “Cancer pain” u organizaciji Ogranka Hrvatskog društva za palijativnu medicinu HLZ-a u Koprivničko-križevačkoj županiji i Ambulante za palijativnu medicinu Opće bolnice u Koprivnici.

Na tečaju je sudjelovalo 30 kolega liječnika svih specijalnosti, te liječnici obiteljske medicine s područja Koprivničko-križevačke županije. Predavači na tečaju bili su prof. dr. Rudolf Likar, predstojnik Klinike za anesteziologiju Sveučilišne klinike u Klagenfurtu (Austrija), dr.med. dipl.soc. Reinhard Sittl, voditelj Centra za liječenje boli Sveučilišne klinike u Erlangenu (Njemačka) te dr.sc. Marijana Braš, psihijatar s Klinike za psihološku medicinu

KBC Zagreb. Na tečaju je obrađeno više tema i poglavlja, s težištem na dijagnostiku i liječenje boli kod bolesnika oboljelih od malignih bolesti, s posebnim osvrtom na populaciju palijativnih bolesnika, djece i odraslih. Veliko iskustvo i znanja iz područja algologije predavači su uspješno prenijeli na kolege koji su sudjelovali u Tečaju, upotrebljavajući interaktivni pristup s prikazom više slučajeva iz kliničke prakse, uz

uporabu televoting sustava za provjeru znanja.

Organiziranje ovakvog i svih budućih tečajeva iz područja palijativne medicine i liječenja boli na području Koprivničko-križevačke županije usmjereno je povećanju kvalitete pružanja zdravstvene zaštite svim bolesnicima, a poglavito skupini palijativnih bolesnika i oboljelima od malignih bolesti.

Mato Devčić

Tihi kradljivac **VIDA**

U Premanturi je od 16.- 18. 09. 2011. održan 3. simpozij društva oftalmoloških sestara Hrvatske, u organizaciji HUMS-a. Teme sastanka su bile dječja oftalmologija i kronične bolesti oka. Smještaj sudionika organiziran je u Edukacijsko-rehabilitacijskom kampu Premantura, gdje smo imali priliku sudjelovati u svakodnevnim aktivnostima slijepih i slabovidnih. Pored uvaženih predavača iz struke, svoja izlaganja i radionice su pripremili i naši domaćini- korisnici Edukacijsko-rehabilitacijskog

kampa, od kojih smo puno toga naučili. Ispred naše ustanove, sa radom “Probir rizične populacije Koprivničko-Križevačke županije radi prevencije sljepoće uzrokovane glaukomom” sudjelovale su Branka Jambreč, bacc. med. teh. i Ivančica Marković, ms.

Glaukom je drugi po redu uzročnik sljepoće u svijetu, a četvrti u Hrvatskoj. Naziva se i “tih kradljivac vida” jer nema simptoma niti znakova bolesti sve dok se ne razvije uznapredovali stadij.

Međutim, sljepoća uzrokovana glaukomom može se prevenirati ranim otkrivanjem i uvođenjem adekvatne terapije. Povodom Svjetskog dana glaukoma, u Koprivničko-križevačkoj županiji provode se unazad nekoliko godina akcije besplatnog mjerenja očnog tlaka i debljine rožnice kod rizične populacije, a s ciljem edukacije stanovništva i što ranijim otkrivanjem bolesnika sa očnom hipertenzijom - jednim od najvažnijih čimbenika progresije glaukomske bolesti.

Branka Jambreč

Edukacija iz osnovnih mjera reanimacije za djelatnike kirurgije

Edukacija iz osnovnih mjera reanimacije za djelatnike kirurgije održavana je kroz četiri tjedna mjeseca studenog, svaku srijedu u trajanju od tri sata.

Naši edukatori bili su dr. Dražen Curman i dr. Teufel Nenad, instruktori ALS-a (Advanced life support).

Edukacija je bila koncipirana u vidu predavanja i vježbi. Tijekom edukacije obradile su se sljedeće teme: početna procjena po ABCDE pristupu, kardiopulmonalna masaža, održavanje dišnog puta, procjena ritma, monitoring, sadržaj reanimacijskih kolica, defibrilator i defibrilacija.

Cijela koncepcija pristupa bolesniku koji je u prijetećem arestu ili je već u arestu svodi se na nekoliko važnih postupaka koji bi se mogli opisati kao lanac. Svaka karika lanca je važna, jer cijeli lanac ovisi o čvrstoći najslabije karike.

Vještine masaže srca i defibrilacija, postavljanje venskog puta i prepoznavanje ritma smatraju se najvažnijim čimbenika u zbrinjavanju kardijalnog aresta.

Sve su to tehničke vještine koje se uče iz knjiga, predavanja, tečajeva kao i u međusobnom učenju od starijih i iskusnijih kolegica/kolega i potrebno ih je ponavljati.

Problemi s komunikacijom čimbenik su u gotovo 80 posto nepovoljnih situacija i bolničkih izvještaja o neuspjelim reanimacijama. Ovaj komunikacijski nedostatak uočljiv je kad se hitno stanje dogodi na odjelu, a liječnik ili sestra pozovu pomoć starije službe. Poziv u pomoć često nije optimalan jer osoba koja poziva pomoć propusti iskomunicirati tj. objasniti ozbiljnost situacije. Dobro strukturiran proces pristupa pacijentu i uniformnog pregleda koji se odlikuje jednostavnošću i pouzdanošću, omogućit će osobi koja traži pomoć da prenese važne činjenice i informacije o hitnosti te će pozvanoj osobi omogućiti uvid u ozbiljnost situacije bez viđenja pacijenta te pravovremeno planiranje daljnjih postupaka.

Većina bolesnika koji dožive kardijalni arest u bolnici ima upozoravajuće znakove i simptome prije aresta te smo dužni

promatrati bolesnika, prepoznati znakove pogoršanja i upotrebljavati ABCDE pristup i jednostavne vještine kako bi stabilizirali bolesnika dok čekamo dolazak iskusnije pomoći.

Ono što bih naglasila jest važnost poznavanja sadržaja kolica za reanimaciju. Uniformni smještaj defibrilatora, lijekova i ostalih potrebnih stvari za reanimaciju, omogućuje pravovaljano reagiranje, brzu dostupnost i povoljan konačni rezultat. Važno je nakon svake uporabe nadomjestiti potrošeni materijal, kao i voditi računa o isteku uporabljivosti lijekova, kako bi se isti zamijenili u bolničkoj ljekarni.

Reanimacija je uvijek stresan postupak. Ponavljanje teorije, vježbanje na lutkama i scenarijima, te upoznavanje s potrebnom opremom, uvelike poboljšava postupak reanimacije i čini je uspješnijim. Stoga je ova edukacija i više nego potrebna, te ju je potrebno provoditi kao kontinuiranu edukaciju.

Katarina Sokač

Listopad - mjesec borbe protiv raka dojke

Dan ružičaste vrpce, Dan zdravih dojki

Listopad je mjesec obilježavanja borbe protiv raka dojke. Prva subota u listopadu obilježena je kao "Dan ružičaste vrpce", a 15. listopada 2011. obilježen je "Dan zdravih dojki".

Središnja akcija u povodu Dana ružičaste vrpce održana je u subotu, 1. listopada, u više od 30 hrvatskih gradova, a tako i u našoj županiji i to u Koprivnici, Križevcima i Đurđevcu. Ovogodišnjom se akcijom tražilo donošenje Nacionalnog programa za liječenje raka dojke. Taj program podrazumijeva liječenje žena oboljelih od raka dojke u specijaliziranim centrima s multidisciplinarnim pristupom. Tijekom akcije upozoravam građane na važnost mjesečnog samopregleda dojki, godišnji klinički pregled dojki, redovita mamografija i uzv prema preporuci liječnika. Na štandu Kluba osim ružičaste vrpce građani su dobili i materijale o samopregledu i raku dojke te su članice Kluba također pripremile i nešto slatko za prolaznike.

Cijeli je mjesec listopad posvećen borbi protiv raka dojke, pa su klubovi žena s bolestima dojke koji djeluju u našoj županiji organizirali predavanja i tribine na temu prevencije i potrebe ranog otkrivanja raka dojke, posjet školi i vrtiću te predaja edukativnog materijala za roditelje.

Osim aktivnog sudjelovanja u liječenju i prevenciji u glavnom holu postavljen je pano i svi zdravstveni djelatnici taj mjesec nosili su ružičastu vrpce, na čemu im velika hvala.

Namjera odabira jednog dana u mjesecu listopadu kao "Dana zdravih dojki" jest širenje informacija o golemu utjecaju mnogih čimbenika današnjeg načina života na razvoj raka dojke. Glavne poruke za žene svih dobnih skupina je da shvatimo da imamo mogućnost odabira vlastitog životnog stila i velikog utjecaja na svoje zdravlje i budućnost, te prihvaćajući zdrave životne navike smanjujemo rizik obolijevanja od opake bolesti.

Katarina Sokač

Peti simpozij Hrvatske udruge medicinskih sestara, Društva nefrologije, dijalize i transplantacije bubrega održan je na početku listopada ove godine u Splitu

Tijekom Kongresa organizirana su predavanja o temama psihološki aspekti bolesnika na hemodijalizi te kvaliteta života i dobrobit osoba liječenih hemodijalizom. Poseban naglasak bio je na strukturiranoj preddijaliznoj edukaciji. Cilj je da svaki bolesnik bude potpuno i pravovremeno upoznat s prirodom svoje kronične bolesti, njenim tijekom, mogućim ishodom te mogućnostima liječenja. Kao prvi izbor liječenja u kroničnom bubrežnom zatajenju izabrana je peritonejska dijaliza.

Bilo je riječi i o transplantaciji bubrega i arterijskoj hipertenziji. Arterijska hipertenzija predstavljena je kao najvažniji čimbenik povećanog kardiovaskularnog i cerebrovaskularnog pobola i smrtnosti te je bitan faktor u progresiji bubrežne bolesti.

Kongres je okupio brojne priznate stručnjake iz Hrvatske i inozemstva te doktore i medicinske sestre iz cijele Hrvatske.

Senka Potroško, Davorka Šošarić

Komunikacijom u timu do učinkovitosti i sigurnosti

Od 22. do 24. rujna 2011.g održan je 10. stručni skup operacijskih sestara u Puli. Tema ovogodišnjeg skupa bila je "Komunikacijom u timu do učinkovitosti i sigurnosti". Iz opće bolnice Koprivnica skupu su prisustvovala med.sr. Snježana Veličan, med.sr.Sanja Gašparić i Željka Vondraček bacc.med.techn. Na skupu su prisustvovala i aktivno sudjelovale sestre iz Slovenije, BiH i Srbije.

Radovi su uglavnom bili u skladu sa zadanom temom, iz kojih smo dobili određene smjernice za analizu postojećeg stanja te implementaciju novih elemenata u pružanju operacijske sestrinske

skrbi. Ostatak radova odnosio se na specifičnosti zahvata pojedinih grana kirurgije, uključujući perioperativnu pripremu, intraoperativnu te postoperativnu sestrinsku skrb.

Usvojili smo nova saznanja, utvrdili postojeća, a zaključak skupa je da naša ustanova prati nova dostignuća te da se približavamo europskim standardima.

Željka Vondraček

U Baškoj na otoku Krku od 20. do 22. listopada 2011. održan je 8. tečaj trajne edukacije Onkološko-hematološkog društva

Teme edukacije su bile:

- ▶ novosti u liječenju onkološko-hematoloških bolesnika
- ▶ potporno liječenje onkoloških bolesnika

Novosti u liječenju prvenstveno se odnose na liječenje nuspojava kemoterapije i zračenja, mučnine i povraćanja izazvanih kemoterapijom (Aloxi), oralnog mukozitisa (Gelclear), zbrinjavanje radijacijskih

skih rana, a date su i smjernice za liječenje karcinomske boli (Matrifren, T rantec).

Predstavljeni su novi enteralni pripravci kao nadopuna prehrani i poboljšanje apetita onkološko-hematoloških bolesnika (Ensure, Posure, Suportan, Megostat).

Jedna od tema je bila prezentacija sustava za zatvorenu pripremu rizičnih lijekova.

Posljednji dan je održana godišnja skupština Onkološko-hematološkog društva te je obilježena obljetnica - 25 godina Društva – uz osvrt kroz povijest, gdje su sestre iz svih onkoloških i hematoloških centara podnijele izvješća o radu.

Višnja Tkalec, Blaženka Juratović

Treća **MEĐUNARODNA** konferencija na području sestrinstva

Hrvatska udruga medicinskih sestara i Američka udruga medicinskih sestara menadžera organizirale su Treću međunarodnu konferenciju na području sestrinstva "Kvaliteta i sigurnost pacijenata" u Zagrebu 10. i 11. listopada 2011. godine.

Teme dvodnevne konferencije bile su vezane uz kvalitetu i sigurnost pacijenata. Na konferenciji je istaknuto kako se sestrinstvo razvija nezaustavljivo. Prateći razvoj možemo doista vidjeti koliki je napredak. Među sudionicima konferencije bilo je mnogo medicinskih sestara koje su na pozicijama glavnih sestara bolnica ili klinika koje u svom svakodnevnom radu rade puno na kvaliteti i sigurnosti bolesnika. Kolegice iz SAD-a imale su vrlo zanimljiva predavanja i radionice o temi sigurnosti bolesnika.

Tako je o temi "Uvod u kvalitetu: Što je to? Zašto moramo biti educirani? Kako kvalitetno raditi?" govorila Cheryl Hoying, AONE Predsjednica, Senior Vice President of Patient Services, Cincinnati Children's Hospital Medical Center Interim Dean,

University of Cincinnati College of Nursing. Ona je predstavila i Dječju bolnicu u Cincinnatiju koja ima 577 dječja kreveta od kojih je 81 krevet za dječju psihijatriju. U Cincinnatiju skrbe za bolesnu djecu iz cijeloga svijeta. Na liječenje dolaze djeca iz 45 zemalja svijeta, a za njih skrbi 3000 medicinskih sestara. Na konferenciji je istaknuto da je cilj Hrvatske udruge medicinskih sestara pružanje najviših standarda zdravstvene njege od strane najkompetentnijih, educiranih profesionalaca svim pojedincima. Pružanje zdravstvenih usluga bazira se na individualnim potrebama pojedinca, a ne prema načinu pružanja ili prema položaju pojedinca u društvu. Svi građani imaju pravo očekivati najviše standarde pružanja zdravstvene njege.

Konferencija je bila zanimljiva, poučna i a mnogo korisnih informacija koje se izravno tiču kvalitete i sigurnosti bolesnika.

**Marina Friščić
Draženka Petric**

MIRIS KESTENA - za zdravu prostatu

Od svih karcinoma veliki broj populacije obolijeva od raka prostate.

Muškarci najčešće obolijevaju od:

- 1.) Raka bronha i pluća 18%
- 2.) Raka debelog crijeva 15%
- 3.) Raka prostate 10%

Prema statističkim podacima 40 muškaraca godišnje oboli od raka prostate u Koprivničko- križevačkoj županiji.

Vodeći uzroci smrtnosti zbog raka za muškarce su :

- 1.) Rak bronha i pluća 26%
- 2.) Rak želuca 13%
- 3.) Kolorrektalni rak 11%
- 4.) Rak prostate 10%

Smrtnost od raka prostate nije zbog visoke učestalosti, nego

zato što se kasno otkrije. Zbog ove crne zdravstvene statistike, na inicijativu naših bolesnika koji se uspješno liječe od raka prostate osnovan je Klub "Prostata" u sklopu Lige protiv raka Koprivničko- križevačke županije. Osnivačka skupština održana je 5. srpnja 2011. Glavni cilj Kluba "Prostata" je prevencija raka prostate i pomoć već oboljelima.

Trenutačno je u Klub "Prostata" upisano 40 članova.

Novoosnovani Klub "Prostata" je 22. listopada 2011. organizirao prvu kestenijadu u središtu grada. Miris pečenih kestena (simbola prostate) širio se našim korzom i privlačio prolaznike. Podjelom kestena, promotivnog materijala i stručnim savjetima naših urologa nastojali smo potaknuti naše sugrađane na preventivne preglede

prostate, pogotovo one iznad 50 godina.

U organizaciji Lige protiv raka Koprivničko – križevačke županije i Kluba "Prostata"

U studenom dr. Dubravko Mišić održao je stručno - edukativna predavanja u Koprivnici, Đurđevcu i Križevcima na temu raka prostate. Uz predsjedništvo Lige veliku pomoć Klubu "Prostata" pružaju i djelatnici urologije OB Koprivnica.

Smrtne posljedice od raka prostate su brojne zbog kasnog otkrivanja. Muškarci u ranim pedesetima **DODITE NA PREGLED PROSTATE!**

Branka Benkek

Rodina **MLIJEČNA** **KONFERENCIJA**

Ove godine prvi put prisustvovala sam RODINOJ MLIJEČNOJ KONFERENCIJI, koja se održavala 6. listopada 2011. u Hotelu Dubrovnik u Zagrebu.

Ovo je peta Mliječna konferencija, a glavna gošća ovogodišnje bila je Linda J. Smith, BSE, FACCE, IBCLC, FILCA, iz Sjedinjenih Američkih Država. Linda je dugogodišnja međunarodno priznata savjetnica i edukatorica o dojenju, autorica knjiga i stručnih publikacija te jedna od osnivačica i članica uprave najznačajnijih međunarodnih udruga i inicijativa koje podržavaju dojenje.

Teme konferencije bile su:

- ▶ utjecaj porodnih praksa na dojenje
- ▶ zajedničko spavanje i SIDS
- ▶ čudesno majčino mlijeko i rizici hranjenja formulom
- ▶ utjecaj dojenja na razvoj djeteta

Konferencija je trajala od 9 do 19 sati i bila je vrlo posjećen.

Ksenija Rajković

Simpozij u **Gospiću**

Hrvatsko društvo anestezije, reanimacije, intenzivne skrbi i transfuzije organiziralo je 4. Simpozij HDMSARIST-a, od 7. do 9. listopada 2011. godine u hotelu Ana u Gospiću.

Teme simpozija:

- 1.) **Infekcije u jedinicama intenzivnog liječenja**
- 2.) **Sigurnost bolesnika na anesteziji**
- 3.) **Slobodne teme**

Iz naše Ustanove smo sudjelovali na simpoziju s radom:

EPIDEMIOLOGIJA I KONTROLA MULTIREZISTENTNOG ACINETOBACTER BAUMANNII (MRAB) U JIL-a OPĆE BOLNICE "DR. T. BARDEK" KOPRIVNICA

Autori: S. Vuljak, bacc. med. techn., G. Puhač, bacc. med. techn., V. Krnjak, bacc.med.tech

Sažetak:

Bolničke infekcije (BI) predstavljaju značajni segment u procjeni kvalitete zdravstvene usluge. Upravljanje bolničkim infekcijama

je aktivnost povećavanja kvalitete usmjerena na poboljšanje skrbi o bolesniku i zaštiti zdravlja zdravstvenih djelatnika. Usprkos napretku u modernoj medicini, 5–10% bolesnika primljenih u bolnicu steknu infekciju povezanu sa zdravstvenom skrbi.

BI uzrok su povećanog morbiditeta i mortaliteta u bolesnika liječenih u JIL-u vezano uz mehaničku ventilaciju, centralni venozni kateter i urinarni kateter.

Strategija i provođenje mjera nadzora i kontrole bolničkih infekcija značajna je u upravljanju rizikom i osiguranju sigurne i kvalitetne zdravstvene usluge. Praktični pristup upravljanja rizikom u kontroli bolničkih infekcija obuhvaća identifikaciju mogućeg rizika nastanka bolničke infekcije, analizu rizika i kontrolu mogućeg rizičnog događaja kao i stalni proces uvođenja promjena i poboljšanja u cilju kontinuiranog smanjenja nastanka moguće rizične situacije.

Vezano uz pojavnost MRAB koloniziranih bolesnika u JIL-u u koordinaciji Povjerenstva za bolničke infekcije, uprave bolnice, rukovoditelja i glavnih sestara JIL-a definirane su smjernice za prevenciju širenja MRAB.

Šesti **transfuzijski** **dani** Zadar, 22.-24.09.2011.

U tri dana vrlo zgnusnutog rasporeda predavanja i radionica obrađeno je nekoliko tema zajedničkih transfuzijskim ustanovama bez obzira na njihovu veličinu i opseg djelatnosti.

Govorilo se o osiguranju kvalitete u bolničkim transfuzijskim službama, organizirana je vrlo zanimljiva radionica o komunikaciji u zdravstvenom timu kao i o međusobnoj komunikaciji između odjela i transfuzijskih jedinica.

Seminar je bio ispunjen stručnim predavanjima o transfuzijskim reakcijama, organizaciji nacionalne banke krvi iz pupkovine, HLA tipizaciji...

Posljednjeg dana govorilo se o implementaciji EU direktiva u transfuzijsku medicinu u Hrvatskoj.

Natalija Cvitković

Program i mjere prevencije bile su usmjerene na: epidemiološku situaciju proširenosti MRAB, definiranje postupaka prevencije daljnjeg širenja kako u JIL-u tako i na drugim odjelima, mjere izolacije, aktivni skrining, dekolonizacija bolesnika, higijene ruku i ispravno korištenje rukavica, kao i kontrolu čistoće bolničkog okruženja.

Zaključak:

Provođenjem svih mjera prema prihvaćenim smjernicama za prevenciju širenja MRAB kao i zahvaljujući dobroj komunikaciji zdravstvenih djelatnika u JIL-u i Tima za kontrolu bolničkih infekcija, u promatranom razdoblju prije i nakon uvođenja strategije kontrole i nadzora, došlo je do značajnog smanjenja broja koloniziranih bolesnika s MRAB u JIL-u.

Snježana Vuljak

Vježba EVAKUACIJE I SPAŠAVANJA

U skladu s obvezama prema Zakonu o zaštiti na radu, 13. listopada 2011. godine u našoj ustanovi održana je vježba zaštite i spašavanja, u cilju provjere sposobnosti, operativne spremnosti i mobilnosti snaga za zaštitu i spašavanje na području Koprivničko-križevačke županije, a u sklopu združene vježbe pod nazivom "Koprivnica 2011". Vježba se sastojala od spašavanja i zbrinjavanja stacioniranih osoba iz prostora 5. i 6. kata "nove bolnice" uslijed požara nastalog terorističkim činom.

U vježbi su sudjelovali: Interventna postrojba Policijske uprave koprivničko-križevačke županije, Javne vatrogasne postrojbe Koprivnice, Đurđevca i Križevca, Vatrogasna zajednica Grada Koprivnice, Gradsko društvo Crvenog križa Koprivnica, Zavod za javno zdravlje koprivničko-križevačke županije, "Belupo", "Podravka", te djelatnici opće bolnice "Dr T. Bardek" Koprivnica.

Vježbom su se željeli pokazati postupci djelatnika bolnice u kriznim situacijama

(od obavještanja o događaju, sazivanja Kriznog stožera bolnice i podjela zaduženja članovima, mobilizacije djelatnika bolnice i formiranje trijažnih punktova pa do same evakuacije i spašavanja napuštanjem "ugroženih" prostora putem požarnih izlaza te zbrinjavanje evakuiranih), rad vatrogasnih postrojbi korištenjem auto platformi i auto ljestava u cilju spašavanja teško ozlijeđenih i nepokretnih osoba, te aktivnosti drugih sudionika vježbe u takvoj situaciji. I ovoga puta došla je do

izražaja maksimalna ozbiljnost i zalaganje svih djelatnika bolnice koji su učestvovali u vježbi, što nije samo moje mišljenje već i mišljenje mnogobrojnih gostiju iz cijele Hrvatske.

Analiza vatrogasnog dijela vježbe pokazala je više puta navedenu problematiku bolničkog kruga, odnosno parkiranja automobila naših djelatnika na požarnim putovima te požarnih izlaza koji su često neprohodni.

Zlatko Despotušić

Obilježavanje Svjetskog tjedna dojenja

Svake godine od 1. do 7. kolovoza obilježava se Svjetski tjedan dojenja u više od 120 zemalja svijeta, a s ciljem naglašavanja važnosti dojenja za zdravlje djeteta i majke. Organiziraju ga Svjetski savez za promicanje dojenja (WABA), UNICEF i WHO.

Svjetski tjedan dojenja trebao bi produbiti svijest o tome da je dojenje osim što pojačava povezanost između majke i djeteta i najzdravije za oboje. Dojenje je najbolji način kojim se osiguravaju potrebni nutrijenti dojenčetu, a ima i pozitivne imunološke, psihosocijalne, praktične i ekonomske aspekte.

S obzirom na sve niži postotak dojenja u svijetu, a tako i kod nas, napravljena je strategija za promicanje dojenja, koju je prihvatila i Hrvatska. Koprivničko rodilište je 1997. godine počelo s provođenjem programa "Bolnica – prijatelj djece", a 2008. godine nakon stanke od devet godina obnovili smo naziv "Rodilište prijatelj djece" i u skladu s tim provodimo razne aktivnosti vezane uz promicanje dojenja.

Ove godine, na inicijativu glavne sestre bolnice Marine Friščić, dipl.med.techn. i uz podršku ravnateljice dr. Gordane Slavetić, medicinske sestre, ginekološko opstetrijske djelatnosti obilježile su od 1. do 7. kolovoza 2011. Svjetski tjedan dojenja raznim prigodnim aktivnostima. Pojačali smo taj tjedan edukacije za roditelje u rodilištu, napravile smo prigodni pano, oglasile smo se

na lokalnom radiju i u lokalnim novinama.

Prvi dan Svjetskog tjedna dojenja održale smo predavanje u edukacijskom centru bolnice "Dojenje i komunikacija" za sve zainteresirano osoblje naše bolnice, a predavačice su bile Marina Nemčić, bacc.med.techn., Marijana Kranjec, bacc. med.techn. i Ksenija Rajković, bacc.med.techn., IBCLC. Tema predavanja bila je u skladu s ovogodišnjim sloganom tjedna, a glasi: "Razgovaraj sa mnom! Dojenje je 3D iskustvo".

Potporu dojenju najčešće doživljavamo dvodimenzionalno kroz VRIJEME (prije i tijekom trudnoće, te nakon poroda) i MJESTO (dom, zajednica, sustav zdravstvene skrbi). Pri tome zaboravljamo njenu treću dimenziju – KOMUNIKACIJU. Komunikacija je esencijalni dio zaštite, promicanja i podupiranja dojenja, jer živimo u svijetu globalnog povezivanja pojedinaca i zajednice unatoč svim udaljenostima i razlikama. Svakodnevno se stvaraju novi načini komuniciranja te imamo mogućnost kroz te komunikacijske kanale proširiti svoje horizonte i širiti informacije o dojenju, te ostvariti bolji međusobni dijalog. To znači podrška dojenju putem digitalnih medija, interneta, mobitela... odnosno podrška treće osobe: davatelja usluge zdravstvene skrbi, prijatelja, člana obitelji ili IBCLC savjetnika za dojenje, prema preporuci ILCA-e jer međunarodno certificirane savjetnice za dojenje su najstručnije u pogledu pružanja savjeta dojiljama.

Zbog svega toga osobito je važno ostvariti treću dimenziju dojenja, odnosno komunikaciju između spolova, generacija, sektora i kultura, koja ohrabruje i potiče razmjenu znanja i iskustava o dojenju, te na taj način omogućuje unapređenje i poboljšanje zdravlja svakog djeteta.

Ciljevi obilježavanja svjetskog tjedna dojenja jesu:

- ▶ povezati se s drugima koji se zalažu za dojenje
- ▶ promijeniti svijest o dojenju:
  - podići svijest da je dojenje priprema ljudi za život
  - podići svijest o tome da nedostatak dojenja utječe na dijete, majku, zajednicu i zdravstveni sustav
- ▶ pokazati kako su par majka/dijete početak cjeloživotne komunikacije

Svako dijete zaslužuje najbolji mogući početak života, svaka majka treba veliku podršku okoline neposredno prije i nakon poroda, ali isto tako i nakon odlaska iz rodilišta. Svi moramo shvatiti da je vrijednost majčina mlijeka neprocjenjiva za zdravlje djece, a posebna bliskost majke i djeteta tijekom dojenja siguran je zalog rane privrženosti i kasnije emocionalne stabilnosti djece.

I na kraju, kod donošenja odluke dojenje ili ne, svi moramo znati "Majčino mlijeko i majčino srce nemaju zamjene" (Pinard)

Ksenija Rajković

Budućnost modernog sestrinstva u NEUROZNANOSTI

Sredinom rujna održana je Stručna konferencija s međunarodnim sudjelovanjem Udruge medicinskih sestara i tehničara Hrvatske za Neurologiju "Budućnost modernog sestrinstva u neuroznanosti" u Opatiji u hotelu Milenij, na kojoj su predstavljeni znanstveni radovi koji se bave sestrinskom skrbi tijekom liječenja i rehabilitacije neuroloških bolesnika te povećanjem kvalitete njihova zbrinjavanja.

Stručna konferencija dala je mogućnost medicinskim sestrama da razmijene znanja i iskustva sa našim kolegicama iz država članica EU, a s posebnim naglaskom na položaj i ulogu medicinske sestre u Europi.

Održana je i panel diskusija o temi "Iskustva u procesima integracije medicinskih sestara u zemljama Europske unije", na kojoj su sudjelovali eminentni stručnjaci iz Hrvatske (Dragica Šimunec, Vesna Bodalec, predstavnicu Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija, predstavnicu sveučilišnih studija, ali ne i veleučilišnih studija, itd.), Slovenije (kolegice sa Sveučilišta u Mariboru), kantona BiH (predsjednik sestrinske komore kantona BiH), Austrije, Njemačke, Nizozemske (Oscar i Majda Demiranda).

Nezaobilazno pitanje bilo je i školovanje medicinskih sestara, počevši od srednjoškolskog obrazovanja, mogućnostima nastavka školovanja naspram sadašnjeg srednjoškolskog programa, do problema i nesrazmjera školovanja na veleučilišnim odnosno sveučilišnim studijima.

Postavilo se i pitanje usklađenosti koeficijenata u platnom razredu sa usklađenosti kolektivnog ugovora za završene određene stupnjeve obrazovanja medicinskih sestara.

Na stručnoj konferenciji aktivno i pasivno sudjelovale su kolegice iz naše ustanove.

Vesna Sertić, dipl. med.tecn sudjelovala je s poster prezentacijom "Planiranje otpusta u općoj bolnici dr. Bardek u Koprivnici", prilikom koje je naglasila kako se proces planiranja otpusta primjenjuje na sve hospitalizirane pacijente, a prema usvojenim politikama i procedurama usluge planiranja otpusta. Također je istaknula da se planiranje otpusta u našoj bolnici organizirano provodi od 1. listopada 2002. godine. Istaknula je da je odgovornost za planiranje otpusta multidisciplinarna, a da medicinska sestra za planirani otpust upravlja procesom planiranja otpusta iz bolnice, što je sad i akreditacijski standard.

Gordana Šantek – Zlatar dipl. med.techn. i Gabrijela Šimunić, bacc.med.techn. predstavile su znanstveno istraživački rad "Analiza cost benefita i ekonomičnost primjene modernih obloga za rane na konkretnim primjerima pacijenata". Cilj projekta bio je usporedba učinkovitost moderne obloge

u odnosu na klasični tretman gazom, a na temelju kojeg se napravio izračun potrošenog materijala i procjena brzine cijeljenja rane, eventualni nastanak komplikacija te pokušati dokazati kvalitetu liječenja rane modernom oblogom.

Također je istaknuto kako treba težiti ka usvajanju i primijeni kompetencija medicinskih sestara s obzirom na njihovu razinu obrazovanja, a koje su kompetentne procijeniti, planirati i propisati određenu oblogu, postupak ili mišljenje.

Bitno je za napomenuti kako je za sudjelovanje na stručnoj konferenciji pristiglo stotinjak radova, a stručnim odabirom i lekturom akademkinje prof.dr.sc. Vide Demarin i mr.sc.Teodore Not, prezentirani su isključivo najbolji radovi, pa je važno istaknuti kako su naša oba rada bila prezentirana!

I na kraju, svima je poznato da se na takvim događanjima katkada i očekuju neke nagrade, pa tako moram napomenuti kako je naša kolegica Vesna Sertić tom prigodom osvojila nagradu za najbolju poster prezentaciju, ali i prvu nagradu Basler osiguranja – prekrasan ručni sat.

Mogu samo zaključiti kako je i ovaj put ekipa iz OB "dr. T. Bardek" iz Koprivnice ostavila neizbrisiv trag iza sebe.

Gabrijela Šimunić

Međunarodni kongres hrvatskog torakalnog društva

U Zagrebu, u hotelu Sheraton od 8. do 11. rujna 2011. održan je

kongres Hrvatskog torakalnog društva. Hrvatsko torakalno društvo osnovali su liječnici i medicinske sestre iz svih vodećih zdravstvenih ustanova u RH, tako da hrvatsko torakalno društvo objedinjuje većinom sva područja, a to su pulmolozi, onkolozi, internisti, citolozi, torakalni kirurzi, radiolozi, bazični znanstvenici, liječnici obiteljske medicine te medicinske sestre koje skrbe o oboljelima od plućne bolesti iz cijele RH.

To je bio edukativni, stručni i znanstveni skup posvećen prvenstveno bolestima prsnog koša. Kongresom su obuhvaćeni liječnici i medicinske sestre te su u svom području imali svoja izlaganja.

Iz naše bolnice sudjelovali su dr. Balogović-Dubravec, i dr. Jurković i ja medicinska sestra Marica Mičić, pa će se ja kao medicinska sestra osvrnuti samo na naš dio predavanja. Voditeljica predavanja bila je medicinska sestra Sandra Karabatić iz KBC Jordanovac.

Teme su bile:

- 1.) Bronhoskopija
- 2.) Priprema i primjena citostatika kod plućnih bolesnika
- 3.) Nuspojave kemoterapije
- 4.) Alopecija (čelavost)
- 5.) Febrilna neutropenija

- 6.) Uvjeti za kvalitetan rad na odjelu za endoskopiju dišnih putova
- 7.) Radioterapija- nuspojave
- 8.) Prehrana bolesnika
- 9.) Popratne nuspojave relotiniba
- 10.) Uloga medicinske sestre u kliničkim istraživanjima
- 11.) Novi trendovi u pulmologiji
- 12.) Diskusija

Sve su teme bile dobre i poučne, a mene osobno najviše se dojmilo predavanje VMS Marije Pertinac-Primožić iz klinike za plućne bolesti "Golik", iz Slovenije, s temom "Uvjeti za kvalitetan rad tima na odjelu za endoskopiju (bronhoskopiju) dišnih putova".

Njihov tim sastoji se od puno osoblja (doktora i sestara) i jako dobro su opremljeni sa najmodernijom opremom, što se moglo vidjeti na slajdovima koje nam je pokazala uz svoje predavanje.

Nadam da ćemo i mi ići njihovim putem u skoroj budućnosti.

Marica Mičić

PRVA IMPLANTACIJA trajnog elektrostimulatora srca u koprivničkoj bolnici

U lipnju ove godine učinjena je u Koprivnici prva implantacija trajnog elektrostimulatora srca. Time je kardiološki odjel naše bolnice preuzeo ulogu regionalnog centra u zbrinjavanju bolesnika sa srčanim aritmijama. Do sada smo uspješno implantirali 30-ak elektrostimulatora kod bolesnika s područja naše i okolnih županija te preuzeli kontrolu i programiranje elektrostimulatora ranije implantiranih u drugim centrima.

Elektrostimulator srca (*eng. pacemaker*) jest uređaj koji služi za električnu stimulaciju rada srca. Sustav se sastoji od kućišta dimenzija otprilike 4,5x4,5x0,5cm (koji sadrži bateriju i elektronički sklop), te jedne ili dviju elektroda pozicioniranih u komorama desnog srca. Kućište se operativnim zahvatom u lokalnoj anesteziji implantira subkutano

u području lijeve ili desne pektoralne regije. Elektrode se kroz venu uvode u desnu pretklijetku i desnu klijetku. Pacemaker impulsima ispravlja, tj. najčešće ubrzava prespor rad srca tako da ono normalno obavlja svoju funkciju. Neprekidno nadgleda vlastiti srčani ritam i ne uključuje se kada je on dovoljno brz. Ukoliko broj otkucaja padne ispod zadane vrijednosti (koju je moguće individualno programirati), pacemaker se uključuje i svojim strujnim impulsima pokreće srce. Moderni pacemakeri su inteligentni uređaji, koji posebnim sensorima prepoznaju i tjelesnu aktivnost nositelja, što znači da se automatski prilagođavaju zahtjevima organizma za povećanim minutnim volumenom (broj otkucaja primjerice kod bržeg hoda, trčanja i sličnog, kada je prirodno organizmu potreban veći broj otkucaja, raste sukladno potre-

III. EDUKATIVNI SEMINAR ZA MEDICINSKE SESTRE Tatabanya 15. i 16. rujna 2011.

Edukativni seminar za medicinske sestre prvi dan počeo je stručnim predavanjima: Kreiranje i pozicioniranje stome – mr.sc. Kristijan Čupurdija, dr med., KB “Dubrava”, Sen Sura u praksi Jasna Nežić, ms, KB “Dubrava”, SenSura - evaluacija i prikaz slučaja- Ida Subašić, bacc.med. techn., KBC “Sestre milosrdnice”, Primjena obloga kod oštećenja peristomalne kože - Danijela Prugovečki, bacc.med.techn., KBC “Sestre milosrdnice”, DET score (Vodič za evaluaciju peristomalne kože) – Sanela Bečar, bacc.med. techn., Coloplast A/S Predstavništvo Zagreb.

Drugi dan posjetili smo tvornicu u Tatabanya i uz stručno vodstvo domaćina obišli proizvodnju:

- ▶ programa za stome
- ▶ za njegu rana
- ▶ inkontinenciju.

Ovim seminarom naučili smo da asortiman proizvoda za njegu stome nudi široki raspon rješenja, od vrećica, pribora i sredstava za njegu kože koji od-

govaraju svakom životnom stilu. Koža oko stome je područje koje je prekriveno sustavom stoma pomagala. Ako je koža oštećena, to će biti teže zalijepiti podložnu pločicu na kožu. Kada postavljate podložnu pločicu, iznimno je važno da koža bude neoštećena i suha. To je jamstvo da će sustav stoma pomagala sigurno ostati na mjestu primjene, do slijedeće izmjene. Također, važno je znati da moguće komplikacije s kožom

oko stome imaju izravan učinak na dnevnu udobnost i kvalitetu života. Sprječavanje, tj. prevencija, ključ je za održavanje zdrave kože oko stome.

Naša obveza je briga i povećanje kvalitete života osoba koje pate od različitih oštećenja tjelesnog integriteta, a razvojem ovih proizvoda izlazimo u susret potrebama.

Katarina Sokač

bama). Istovremeno, posjeduju vrlo korisnu memoriju, tj. mogu pohraniti razne podatke o radu srca tijekom višemjesečnog razdoblja, eventualne nastupe aritmije (jedna od najčešćih je primjerice fibrilacija atrijska), što dodatno pomaže u određivanju prave terapije za bolesnika. Baterija pacemakera traje razmjerno dugo, što ovisi o postotku vremena u kojem se uključuje i još nekim individualnim značajkama bolesnika, a tipično iznosi 8-10 godina. Pacemaker se redovito kontrolira bežičnim putem pomoću programatora kojim liječnik komunicira sa sustavom. Pretraga je ambulantna, traje 15-ak minuta i standardno se obavlja jednom

godišnje. Ako se ustanovi potreba za zamjenom uređaja zbog iscrpljenja baterije, učini se mali operativni zahvat, prilikom kojeg nije potrebno mijenjati elektrode, već samo kućište uređaja koje sadrži bateriju.

Život s pacemakerom za većinu osoba je potpuno normalan i nakon prve faze po postavljanju (obično 6-8 tjedana) moguća je uobičajena tjelesna aktivnost, bez bitnih ograničenja. Nositelji pacemakera nakon implantacije dobivaju iskaznicu koju treba nositi sa sobom, kako bi podaci o sustavu i parametrima ugradnje bili uvijek dostupni u slučaju hitnog medicinskog zbrinjavanja

ili kod putovanja (primjerice ukoliko se moraju zaobići detektori metala u zračnim lukama).

U našem centru zahvat se obavlja u operacijskim salama pod kontrolom pokretnog RTG sustava.

Svakako moram istaknuti požrtvovnu suradnju ostalih članova tima bez kojih postupak implantacije ne bi bio moguć: medicinska sestra Ivančica Đekić, medicinska sestra Snježana Veličan i Kristina Lukačević, prvostupnica sestrinstva. Tu su još i anesteziološki tehničari te inženjeri medicinske radiologije.

Dr. Eugen Fucak

BOŽIĆ je blagdan u kojem nas **BOG** uči darivati se drugome

Božić je, sestre i braćo, duboko ukorijenjen u ljudsku svijest i povijest, srce i obitelj, kulturu i društvo. Božić nas ispunjava temeljnim vrednotama mira i ljubavi, radosti i zajedništva.

Razmišljajući o Djetetu rođenu u štali, predgrađu Betlehema i ondašnjega svijeta, treba prepoznati blizinu Boga i Božića onima koji se nalaze na rubu društva, jer Betlehemsko Dijete želi i smije pokucati na vrata našega srca, doma i podstanarstva. Želi s nama podijeliti nesiguran i oskudan kruh svagdanji, podijeliti naše osjećaje suvišnosti, staračku odbačenost i nemoć, društvenu izoliranost, gubitak radnoga mjesta u naponu snaga, životnu ugroženost i neizvjesnu mladenačku budućnost.

Božić je nezamjenjiv i preuzvišeni blagdan za čovjeka. Njegovo značenje i govor ovome vremenu u kojem je čovjek izložen nametljivoj potrošnji iduhu nasrtljivoga relativizma, betlehemsko Dijete želi biti svjetlo i put života, 'jer svjetlo istinito koje rasvjetljuje svakog čovjeka dođe na ovaj svijet'. Novorođeno Dijete želi nas izvesti iz naše sebičnosti i zatvorenosti, osloboditi nas straha i neodlučnosti. Potpuno i cjelovito rasvjetliti naš odnos prema Bogu i bližnjima. Dati nam svoju novu mjeru dužine i širine, dubine i visine ljudskosti, prave humanosti. A danasve otvoriti nam pristup granicama božanskoga života. Zato Bog čovjekom postaje da bi čovjek postao božanski. U betlehemskom Djetetu rođena je naša nada i budućnost. Rođena je naša radost. Naš se život ne iscrpljuje i ne gubi samo u zarobljenostima uloga i obveza, u obitelji i društvu, žalosti i sreći, zdravlju i bolesti,

uspjehu i neuspjehu, niti je naš život samo jedan individualni, privatni, prolazni anonimni slučaj, već je u novorođenom Djetetu svatko od nas kao Božja zamisao pozvan imenom biti svjesni i aktivni sudionik novog Božjeg plana života u Isusu Kristu.

Dragi očevi i majke, ovaj blagdan na poseban način veliča Vas kao roditelje koji ste posrednici rađanja života. Veliko otajstvo Božje ljubavi prema čovjeku izrečene u Utjelovljenju Sina Božjega, koji se rodio kao čovjek, Bog a postao čovjekom, osobito poziva Vas očeve i majke da djecu shvatite i prihvatite kao Božji dar i plod Vaše međusobne ljubavi, da im ljubav svakodnevno izričete i pokazuju, da im darujete sebe kao što se

Vama, tj. svakom čovjeku Bog darovao - potpuno.

Betlehemsko Dijete otvara nam nove vidike kršćanske solidarnosti i mira, ljubavi i pomirenja. Otvorimo mu širom vrata srca, doma i društva. S njime gradimo budućnost. Znajmo se poštovati, znajmo se i darivati kroz iskrenost i ljubav, plemenitost i praštanje.

Ostavljam vas, braćo i sestre, u vašoj božićnoj i obiteljskoj radosti. S Bogom! Neka ti je, draga sestro i brate koji ovo čitaš, tebi i tvojoj obitelji, te napose radnoj zajednici, radostan i sretan Božić – život u Božjoj nazočnosti i međusobnoj blizini i darovanju.

vlč. Krunoslav Pačalat,
dušobrižnik

- Još danas kupujem cvijeće i onda je gotovo.
- Što selite se?
- Ne, sutra se ženim.

- Koliko ti je ocu godina?
- Osam gospodine učitelju.
- Ma što brbljaš!
- Jest. Osam mu je godina! On je postao otac kada sam se ja rodio.

- Nakon što je bila kod liječnika, žena se vraća kući i kaže mužu:
- Liječnik mi je savjetovao jedno putovanje i odmor na moru. Što misliš, kamo bih mogla otići?
  - Najprije otiđi drugom liječniku.

- Prijatelju, što ti je sinoć rekla žena kad si se vratio kući kasno?
- Ništa naročito... ionako sam kanio izvaditi dva oštećena zuba!

- Molim vas, onamo u kabinu. Svućite se i onda dođite!
  - Ali, doktore...
  - Ništa ali, najprije se svućite pa ćemo onda razgovarati!
- Kad je zbunjeni čovjek učinio kako mu je rečeno, liječnik ga upita:
- Dakle što vas boli?
  - Ništa doktore. Ja sam dovezao ugljen koji ste naručili.

- Učitelj pita učenika:
- Reci mi Marko, što su radili Slaveni kad su prešli rijeku Dunav?
  - Sušili su gaće.

I siječanj

po ut sr če pe su ne

52 1
1 2 3 4 5 6 7 8
2 9 10 11 12 13 14 15
3 16 17 18 19 20 21 22
4 23 24 25 26 27 28 29
5 30 31

II veljača

po ut sr če pe su ne

5 1 2 3 4 5
6 6 7 8 9 10 11 12
7 13 14 15 16 17 18 19
8 20 21 22 23 24 25 26
9 27 28 29

III ožujak

po ut sr če pe su ne

9 1 2 3 4
10 5 6 7 8 9 10 11
11 12 13 14 15 16 17 18
12 19 20 21 22 23 24 25
13 26 27 28 29 30 31

IV travanj

po ut sr če pe su ne

13 1
14 2 3 4 5 6 7 8
15 9 10 11 12 13 14 15
16 16 17 18 19 20 21 22
17 23 24 25 26 27 28 29
18 30

V svibanj

po ut sr če pe su ne

18 1 2 3 4 5 6
19 7 8 9 10 11 12 13
20 14 15 16 17 18 19 20
21 21 22 23 24 25 26 27
22 28 29 30 31

VI lipanj

po ut sr če pe su ne

22 1 2 3
23 4 5 6 7 8 9 10
24 11 12 13 14 15 16 17
25 18 19 20 21 22 23 24
26 25 26 27 28 29 30

VII srpanj

po ut sr če pe su ne

26 1
27 2 3 4 5 6 7 8
28 9 10 11 12 13 14 15
29 16 17 18 19 20 21 22
30 23 24 25 26 27 28 29
31 30 31

VIII kolovoz

po ut sr če pe su ne

31 1 2 3 4 5
32 6 7 8 9 10 11 12
33 13 14 15 16 17 18 19
34 20 21 22 23 24 25 26
35 27 28 29 30 31

IX rujanj

po ut sr če pe su ne

35 1 2
36 3 4 5 6 7 8 9
37 10 11 12 13 14 15 16
38 17 18 19 20 21 22 23
39 24 25 26 27 28 29 30

X listopad

po ut sr če pe su ne

40 1 2 3 4 5 6 7
41 8 9 10 11 12 13 14
42 15 16 17 18 19 20 21
43 22 23 24 25 26 27 28
44 29 30 31

XI studeni

po ut sr če pe su ne

44 1 2 3 4
45 5 6 7 8 9 10 11
46 12 13 14 15 16 17 18
47 19 20 21 22 23 24 25
48 26 27 28 29 30

XII prosinac

po ut sr če pe su ne

48 1 2
49 3 4 5 6 7 8 9
50 10 11 12 13 14 15 16
51 17 18 19 20 21 22 23
52 24 25 26 27 28 29 30
1 31

2012